

ERFGOEDHUIS
ZUID·HOLLAND

Najaarsbijeenkomst

25 November 2022 | Flora – Boskoop

LIJTHART VAN J. B. WOLTERS — GRONINGEN, DEN HAAG

LIJTHART, SCHEEPSTRA EN WALSTRA. HET VOLIE LEVEN.

EEN SEPTEMBERKOELTJE BENUT.

ERFGOEDHUIS
ZUID·HOLLAND

Welkom

Dagvoorzitter Marielle Hendriks, directeur Erfgoedhuis ZH

Programma - ochtend

- **10 jaar Molennetwerk** – Ellen Steendam (Erfgoedhuis ZH)
- **Actuele ontwikkelingen** – Mark Ravesloot (Provincie Zuid-Holland)
- **Koffieronde**
- **Boer – Molenaar – Markt**

Klaar voor de start? – Arjo Klok (Dick Klok Cultuurtechniek)

De zakken meel op transport – Leo Maat (De Eendracht)

Trends & Ontwikkelingen – Maarten Dolman (AKG)

- **Molenjongerendag** – Bjorn Jannink
- **Lunch**

Programma - middag

- **Lunch**
- **Locatiebezoek in 2 groepen**

Groep A

De Eendracht – Alphen aan den Rijn

De Haas, Oudheidkamer en Winkel van Sinkel - Benthuisen

Groep B

De Haas, Oudheidkamer en Winkel van Sinkel - Benthuisen

De Eendracht – Alphen aan den Rijn

- **16.30 – 17.30 Borrel**

10 jaar Molennetwerk

- **Terugblik**
- **Wat is er in 10 jaar op de molens gebeurd? Zeepkistsessie**
- **Vooruitblik**
- **Ontwikkelingen - Mark Ravesloot (Provincie Zuid-Holland)**

ERFGOEDHUIS
ZUID • HOLLAND

Terugblik

Ellen Steendam

2012: De Start

LEVE
DE MOLN

themajaar 2011 provincie Zuid-Holl

Thema's:

- Vrijwilligersbeleid
- Molenbiotoop
- Publieksbereik & de relatie met andere monumenten in het cultuurlandschap

Vrijwilligers

- Cursus Molengids
- Cursus Vrijwilligersbeleid
- Cursus Rondleiden voor molenaars
- Workshop Benefiet-events
- Cursus Sponsoring
- Cursus Oral History

Cursus
Molengids
Deel 1 - De molen
van buiten bekeken

Molenbiotoop

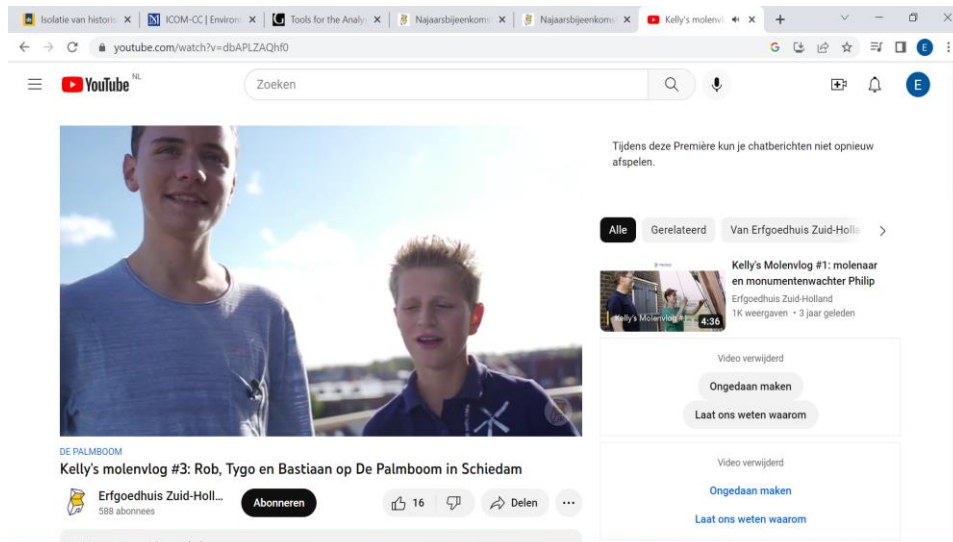
- Natuurwerkdagen
- Informatieavonden, advisering
- Ondersteuning groen vrijwilligers
- Voucherregeling
- Brochure Molenbiotoop
- Film 'Belangen in de molenbiotoop'
- Prijs 'Beste Molenbiotoopbeheerder'
- Inventarisatie molenerven, handreiking
- Groenbeheerplannen

Publieksbereik

- Nieuwsbrieven
- Molenvlogs
- Social Media

Netwerkvorming

- 9 netwerkbijeenkomsten
- 8 themabijeenkomsten
- 2 regiobijeenkomsten

Onderzoek

- Molenerven
- Oral History *Molenverhalen*
- Onderzoeksagenda

ERFGOEDHUIS
ZUID•HOLLAND

Zeepkist-sessie

Interactie met de zaal

ERFGOEDHUIS
ZUID•HOLLAND

Hero Pol

Vrijwilliger Delftse Molen de Roos

Delflandse Korenmolenaars en knechten

database 1711-1805

Op naar de Zuid-Hollandse database!!

Delflandse korenmolenaars- en knechten database 1711 – 1805

Datum	Op de Oostmolen te Delft	Bron – folio	bijzonderheden	
5 september 1711	Pleun Valckenburg	meester	1 - 50 - 234v	
	Govert van Stockum	meester	1 - 50 - 234v	
	Arent van der Slagt	knecht	1 - 50 - 234v	“weigert den eed te doen, omdat hij leerling is”
	Pieter de Vos	geen vermelding	1 - 50 - 234v	onduidelijk of weigering ook voor de Vos geldt
26 augustus 1713	Pleun Valckenburg	molenaar	1 - 50 - 273v	“absent”
	Govert van Stockum	molenaar	1 - 50 - 273v	“absent”
	Cornelis Bleiswijk	knecht	1 - 50 - 273v	“absent”
	Jan Coppeseun	knecht	1 - 50 - 273v	“absent”
29 augustus 1714	Pleun Val			
	Govert v			

185.
Lijst vande Ondergeest. Moolenaars
van der Delft en Delfland die geindi-
cuerd zijn om op den 14 September 1731.
te compareeren met haar Knechts voor de
Heeren Schepenen der Stad Delft tot
het vernieuwen vanden Eed, als volgt.

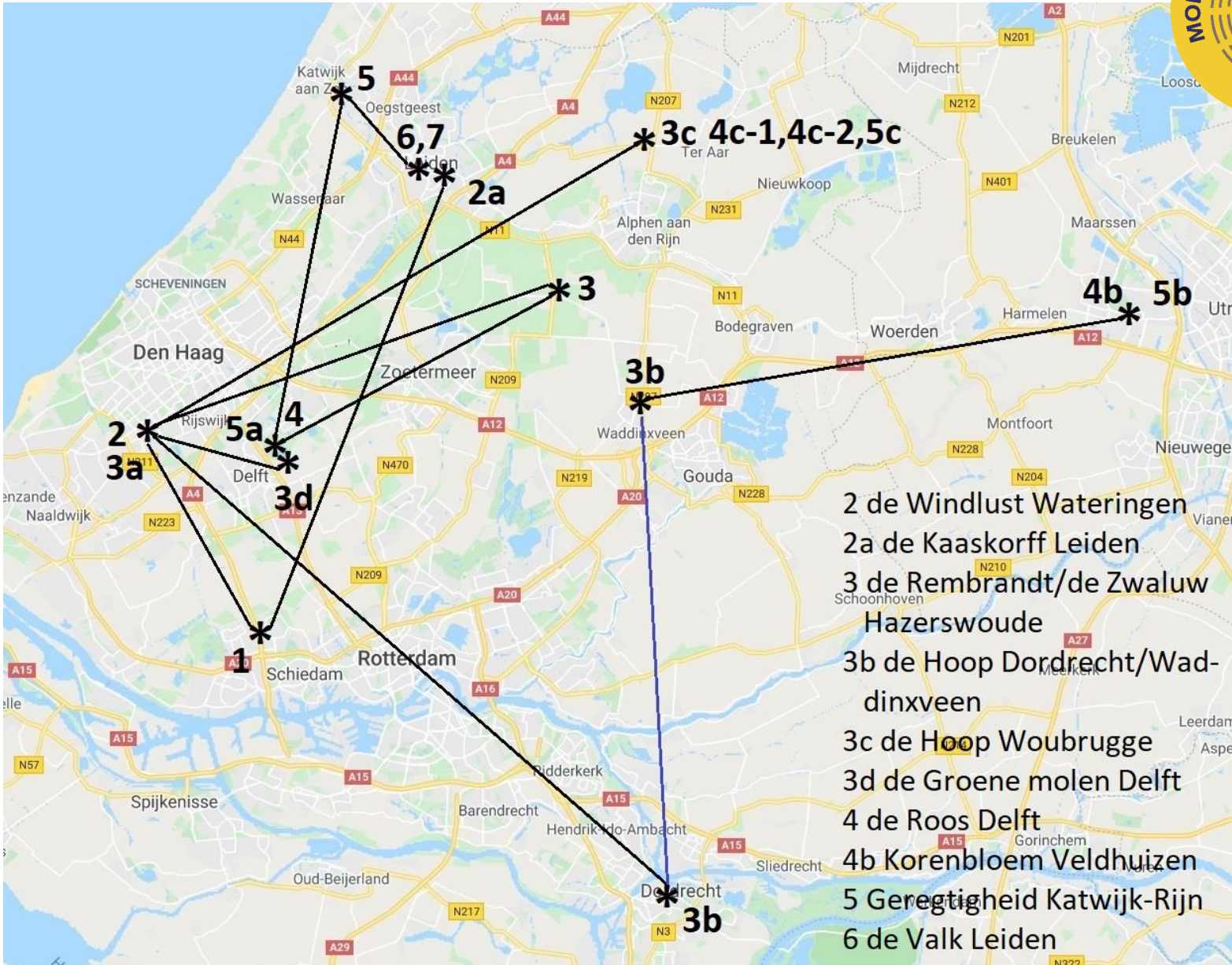
De Stad

Oostmoole Meghibodeth Vande Hoedstijnen, Baas.
Maarten Huyzman en Adriaan Reegenboog, Knechts.
Groenemoole Eduard Van Harrewijn, Baas.
Dovevijk, Wijnhorst, Knecht.
Papegaejmoole Cornelis Van Dijk en Jan Van Dijk, Baasden
Uijlmoole. Jacob De Roo, Baas.
Jan Den Henght en Maarten Van Rooijen, Knechts.
Roosmoole Jeremias en Laas Couwenhove, Baasden.
Hekmoole Jan Van Mienne en Hendrik Landmeester, Baasden
Jacob Spaan en Maarten Gidnigt, Knechts

Delfthaven

Coornmoole. Bartholomeus Rodenburg, Baas.
David Lamot, Knecht.
de Moolen van
de Distelwicketel, Laas Van Maaden, Knecht, absent om ziekte,
Barend Eversen, Knecht.
de Moolen vande
Rouss. ketel. Jan Valkenburg, Knecht.
Jacob Van Schenkpen Tijd Vreket, Knecht.
Overschie. Laas Jan Van Harmelen, Baas.
Ary Van Pruijben, Knecht.
Berckel. Cornelis Boer, Baas, absent.
Pynaacker. Jacob Pynaaker, Baas.
Krijn Boeydervoot, Knecht.
Noordorp. Corstiaan Van Ruijven, Baas.
Voorburg. Maarten Vander Waart, Baas.
Adriaan Adriaan en Jan Kok, Knechts.

- 2 de Windlust Wateringen
- 2a de Kaaskorff Leiden
- 3 de Rembrandt/de Zwaluw Hazerswoude
- 3b de Hoop Dordrecht/Waddinxveen
- 3c de Hoop Woubrugge
- 3d de Groene molen Delft
- 4 de Roos Delft
- 4b Korenbloem Veldhuizen
- 5 Gerechtigheid Katwijk-Rijn
- 6 de Valk Leiden

ERFGOEDHUIS
ZUID•HOLLAND

Martin Molenaar

Molen Oostvoorne

Arjen van Duijvenbooden

Voorzitter Aeolus, Vlaardingen

Vooruitblik

Discussie

- Wat zijn wensen?
- Op welke thema's?
- Welke ondersteuningsbehoefte?
- Wat moeten we vooral blijven doen?

ERFGOEDHUIS
ZUID•HOLLAND

Ontwikkelingen Molens Provincie ZH

Mark Ravesloot

provincie
Zuid-Holland

Actuele ontwikkelingen

Najaarsbijeenkomst Molennetwerk Z-H

25 november 2022

Financiering moleninstandhouding 2023

Restauratie (niet alleen molens)	€ 3.100.000,-
Groot onderhoud	€ 300.000,-
Onderhoud per molen (aanvulling SIM)	€ 22.800,- (38%)
Draaipremieregeling	€ 90.000,-

Groot onderhoud structureel

- Voor groot onderhoud wordt vanaf 2024 jaarlijks € 500.000,- gereserveerd op de provinciale begroting. Het gaat om structurele in plaats van incidentele middelen.
- Jaarlijks kunnen hier rond de 10 groot onderhoudsprojecten mee gefinancierd worden.

Omwentelingentellers

- Start up residence provincie Zuid-Holland
- Igne wint wedstrijd
- Product wordt momenteel verder ontwikkeld
- Zie ook www.emill.nl

Automatiseren telling omwenteling molens

Gezocht: (digitale) oplossingen die het aantal omwentelingen van molenwieken automatisch signaleren en doorgeven

🏆 max €25.000 | Programma | Kans op vervolgoopdracht

🕒 Deadline verlopen

Molenbiotoopbeleid

- De provinciale Omgevingsverordening klaar gemaakt voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet (voorzien juli 2023)
- Aanpassing beleid ten aanzien van bijzondere molenbiotopen: Art. 6.25 2b: ‘een ontwikkeling binnen een bijzondere molenbiotoop, waarvan de plaats geometrisch is begrensd en verbeeld op kaart 15 in bijlage II, mits de molen en de molenbiotoop op een goede manier ruimtelijk worden ingepast’

Molenbiotooprapporten

- Invulling geven aan het op een goede manier ruimtelijk inpassen
- Vastleggen waarden molen en molenbiotoop in molenbiotooprapport
- Onderscheid in functionele molenstatus, historische en landschappelijke molencontext, zicht op de molen en belangrijke zichtlijnen, windvang en maatschappelijke invulling

Naam: Nieuwe Veenmolen
Type: 8-k grondzeiler
Bouwjaar: 1654
Eigenaar: Stichting De Nieuwe Veenmolen
Locatie: Usclubweg 111, Den Haag

Naam: De Herder
Type: 8-k stellingmolen
Bouwjaar: 1755 (herbouwd 1884)
Eigenaar: Proper Beheer B.V.
Locatie: Haarlemmerweg 77A, Leiden

Aanwijzing extra bijzondere molenbiotopen in Omgevingsverordening

Herziening Omgevingsbeleid 2021:

- De Valk, Leiden
- De Herder, Leiden
- Maredijkmolen, Leiden
- De Put, Leiden
- De Nieuwe Veenmolen, Den Haag
- De Laakmolen, Den Haag

Molenplatform

- Jaarlijks overleg met de gedeputeerde
- Contact over actuele ontwikkelingen
- Oproep aan moleneigenaren om informatie aan te leveren over de onlangs vervangen en in de nabije toekomst nog te vervangen roeden

Molenroeden

- Analyseren actuele molenroedenbestand in de provincie
- Gesprek tussen gedeputeerde De Zoete, De Hollandsche Molen en het Molenplatform op 8-11-2022 in Wateringen
- Eerste conclusie: de groot onderhoudsregeling kan in belangrijke mate voorzien in de vervanging van alle molenroeden van voor 1985 in de komende 10 jaar

Bedankt voor jullie aandacht!

ERFGOEDHUIS
ZUID•HOLLAND

Programma

- Welkom
- 10 jaar Molennetwerk
- **11.30 - 11.45 Koffieronde**
- **Boer – Molenaar – Markt**

Klaar voor de start? – Arjo Klok (Dick Klok Cultuurtechniek)

De zakken meel op transport – Leo Maat (De Eendracht)

Trends & ontwikkelingen – Maarten Dolman (AKG)

- **Molenjongerendag** – Bjorn Jannink
- **Lunch**

ERFGOEDHUIS
ZUID-HOLLAND

PROVINCIE HOEVE

Boer – Molenaar – Markt

Programma

- Welkom
- 10 jaar Molennetwerk
- Koffieronde
- **Boer – Molenaar – Markt**

Klaar voor de start? – Arjo Klok (Dick Klok Cultuurtechniek)

De zakken meel op transport – Leo Maat (De Eendracht)

Trends & ontwikkelingen – Maarten Dolman (AKG)

- **Molenjongerendag** – Bjorn Jannink
- **Lunch**

ERFGOEDHUIS
ZUID•HOLLAND

Klaar voor de start

Arjo Klok

Buitenland van Rhoon

- Gebiedscoöperatie
- Ontstaan vanwege compensatie aanleg 2^e Maasvlakte
- Combinatie van natuur, landbouw en recreatie
- 600 ha hoogwaardige akkernatuur

Natuur inclusief:

- Insecticide vrij
- Minimaal chemie
- Ruim bouwplan
- 33% bloeiende maaigewassen
- per bedrijf minimaal 25% natuurelementen
- Natuurdoelen

Nieuwe teelten-Oude gewassen

- Vlas
- Veldbonen
- Bruine bonen
- Huttentut
- Ethiopische mosterd
- Luzerne
- Oude granen

Granen

- Spelt
- Einkorn (D) of eenkoren (NL)
- Emmertarwe
- Winter-zomertarwe
- Winter-zomer brouwgerst

Afzet producten (granen)

- Bakkers-Molens
- Brouwers
- Insectenvoer
-

Product coördinator

- Bert Wilschut

De schakel tussen boer en
afnemer

Afzet naar U:

- Boer denkt in tonnen -> u denkt in kilo's
- Boer wil leveren direct na oogst -> u wilt jaar rond product
- Boer moet 1 jaar v/t voren bouwplan maken, lange termijn visie
-

ERFGOEDHUIS
ZUID·HOLLAND

Eendrachtige samenwerking

Leo Maat

Korenmolen De Eendracht

Alphen aan den Rijn

Zaanse pelmolen sinds 1898 in Alphen ad Rijn

Sinds 1997 in beheer van een stichting

- 22 molens in de gemeente Alphen aan den Rijn. Slechts één in eigendom van de gemeente.
- Doelstelling van de stichting is het behoud van dit cultureel erfgoed (Rijksmonument).

Geen bedrijf, want geen winstoogmerk en geen werknemers*

Vrijwilligers houden De Eendracht in stand (molenaars, gidsen, machinisten, winkelmedewerkers en bestuursleden)

Onze afnemers

Supermarkt Hoogvliet meer dan een klant

- Hoogvliet is sinds de oprichting van de stichting in 1997 betrokken bij de molen. De supermarktketen is klant en sponsor tegelijk.
- Ze halen wekelijks 600 kilo meel op en zijn daarmee goed voor ongeveer de helft van de omzet van de molen. En dat al 25 jaar lang.
- Op verzoek van Hoogvliet kopen we de tarwe in het Groene Hart.
- Hierdoor is het niet alleen ambachtelijk gemalen, maar is het brood ook een streekproduct.

Overige klanten

Winkelverkoop

- Particulieren bestellen sinds corona via de webshop
- Pannenkoekenrestaurant De Suikerhoeve (Nieuwkoop)
- Avifauna

Correctie: toch een betaalde kracht

ERFGOEDHUIS
ZUID•HOLLAND

Trends & Ontwikkelingen

Maarten Dolman

ERFGOEDHUIS
ZUID·HOLLAND

Molenjongerendag

Bjorn Jannink

Molen Het Pink in Koog aan de Zaan bevolkt door dertigtal jonge molenaars in wording. 'Jong bloed is gezien de vergrijzing echt nodig'

Arjan Hoek, Joris Zandbergen en Frank Moerland (vlnr) zijn molenfans!

© Erik Rietman Fotografie

ERFGOEDHUIS
ZUID•HOLLAND

Lunch

13.30 uur Start excursie met 2 bussen, 40 personen per bus

16.30 uur Borrel